

"Ovädret har brutit löst — ha vi byggt på lösan sand eller på hälleberget?"

Stämningsfull och gripande
gudstjänst i Storkyrkan
med tal av Nordens kyrkochefer



Från vänster: biskop Lehtonen, Finland, ärkebiskop Eidem, biskop Berggrav, Norge, och biskop Fuglsang-Damgaard, Danmark.

Torsdagens händelser förlänade en särskild bakgrund åt den aftongudstjänst i Storkyrkan med tal av Nordens kyrkochefer, som hölls på torsdagsaftonen i närvaro av flera representanter för kungahuset. Liksom Gamla stans våta och efterhöstmörka gator gävo relief åt det ljusstrålade templet med fladdrande lågor framför altaret förmedlade talarna på predikstolen en stråle av ljus förtröstan i det dystra händelsevirrvarr, varom telegrammen berättat. I synnerhet föreföll den finske gästens, biskop Aleksii Lehtonsens, gripande tal att göra ett djupt intryck på den talrika menighet som fyllde Storkyrkan till allra sista plats.

I de vita kyrkbänkarna sutto alltså mörklädda och våta stockholmare och på stolarna nedanför predikstolen syntes kronprinsparet, prinsessan Sibylla, prins Carl och prinsessan Ingeborg, prinsessan Margaretha samt prinsparet Oscar Bernadotte. Så bestogs predikstolen av

ärkebiskop Eidem, som inledde sitt anförande med en bön "på aftonen av en fruktansvärt svår och tung dag".

— Allvarstid kräver allvarsord, sanningens allvarsord, sade ärkebiskopen. Vad människan sår, det får hon också buda, heter det. Det som nu övergår världsdal, lidande och förödelse, lögn, hat, armod och hemska händelser, ha ei varit utöver den av en tillfällighet.

Det är en skörd som vi inhöstat av de som vi själva sått. Vårt släkte har brutit den levande Guden och i stället upphöjt ära och makt, njutning och framgång som sin Gud. Genom tidens nöd tonar den eviges stämma: Vänden om, vänden om från edra onda vägar. Endast om en god vilja får härskan mellan människor kunna folkfred och folkförsoning bli verklighet. Vi måste på nytt lära oss älska Gud över allting och vår nästa som oss själva. När vi nu anropa Herren om en fred på rättfärdighets och den goda viljans grund, tänka särskilt på vårt kära finska broderfolk. Gud hjälpe oss alla!

*Egoismen är världens
grundsynd.*

— Världens förbannelse och männi-

63-02-084
skans grundsynd, upphövet till mycket ont och många lidanden, det är egoismen, framhöll Danmarks representant, biskop Fuglsang-Damgaard, som i sitt tal utgick från Paulusorden Bären varandras bördor. När gudstron mistat sin livskraft och människan blir människans avgud, dör kärleken till nästan. Gud har icke givit oss mångfalden och individualiteten för att vi skola hata dem som äro annorlunda än vi, utan för att vi skola bära varandras bördor. Broderskap är icke en tom idé, människorna måste hjälpa varandra för att icke gå under. Kärlekens väg är den dagliga nya viljan till ansvar för de närmaste och för mänskligheten. Kärlekens väg är den vi ha att gå icke minst när nöd och lidande står för dörren.

*Samvetsmänniskorna kärnan
i Nordens folk.*

— Långt borta är den tid då livet i Europa påminde om en solig söndagseftermiddag. Stormvädret har brutit löst

— nu skall det bli uppenbart om vi byggt på sanden eller på hälleberget. Stormen synes tillta. Håller grundvalen?

Så inledde Tammerforsbiskopen Aleksii Lehtonen sitt vackra och varmhjärtade anförande och fortsatte: Som ett budskap från Finland ville jag här omnämnta vad många kristna i denna bistra tid fått som ett budskap från evighetens värld: Frukta icke och var icke förfärad, ty till sist finns det endast en stormakt i livet, rättfärdigheten. I all orättfärdighet finns en förstörande faktor, dess styrka är ihålig. Under ett oväder kan det hända att det stora trädet faller, därför att dess inre varit ihåligt, medan den sega enrisbusken klarar sig, därför att dess inre varit starkt och segt. Men för ett frimodigt sinnefordras rent samvete. I den mån en nation underordnar sina nationella ideal under rättfärdighetens krav och de enskilda sluta att kompromissa i sitt eget liv, i samma mån får nationen kraft. Kyrkans stora uppgift i våra länder är att skapa dessa nya karaktärer som göra rätt även i ensamheten och intet ha att dölja för Gud eller människor. Vad vi framför allt behöva är samvetsmänniskor. De utgöra kärnan i Nordens folk.

Under orosfyllda tider blir svaret på åskmolnens dån förtröstan på Honom som är evigt trofast och bär våra bördor dag för dag. Bekymren tära på våra krafter, så länge vi själva bära dem. Världen förefaller hotande, våra bästa drömmar hota att förintast till grus. Fruktan tar sitt bo i själ. Att ge sitt liv åt Gud är vår enda utväg. Det sorgligaste av allt är när vi genomgår stora kriser och dock förbli samma människor, från vilkas liv intet ljus utstrålar. Felet är att tynpgdpunkten legat inom oss själva, den måste flyttas från denna bedrägliga värld till Guds. Kära svenska kristenhet! Låt oss möta varandra på båda sidor av Bottenhavet i en ny Gudsöverlåtelse och ny förtröstan. Vilken framtid vi än gå tillmötes: Han, den eviga kärleken, hör våra böner.

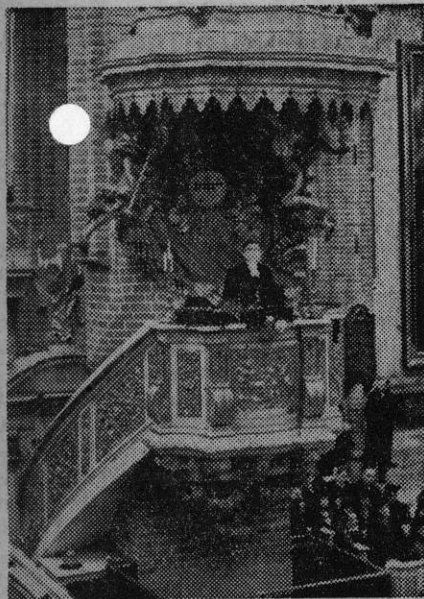
*"Man skäms att vara
människa."*

I ett personligt hållet anförande berättade

tade slutligen biskop Eivind Berggrav om hur han vid sin ankomst till Stockholm anlitat en taxi, vars förare var uppfylld av torsdagens händelse och bl. a. yttrade: "Det är så att man skäms att vara människa". Detta ord bildade den röda tråden i biskopens mycket levande och konkreta anförande, där han också återgav en berättelse om en liten flicka, som svarade, när det påpekades för henne, att Gud inte gett henne den kaka hon bett om: "Gud hörde nog, men han måste säga nej". Först när själen höjer sig till ett trons "trots allt", bli vi människor. Däremot bli vi det knappast av den kombination av nöjesliv och förfäran som praktiseras på sina håll. Ha vi, i Sverige, Norge och Danmark, varnade av de senaste månadernas händelser, använt tiden för att söka göra oss värdiga benämningen människa? Ödmjuk tro och förtröstan tillkommer oss i denna svåra tid, slutade biskopen.

Sedan menigheten sjungit "Vår Gud är oss en väldig borg", var den stämningfulla gudstjänsten till ända och den stora mötesserien Folkfred-Gudsfred därmed inledd.

Fylld Storkyrka lyssnade till Nordens biskopar.



— Fjärran är den tid, då livet i Europa påminde om en solig söndagseftermiddag, sade Tammerforsbiskopen Alekski Lehtonen i sitt anförande vid det möte, som på torsdagsaftonen inledde serien Folkfred—Gudsfred i Storkyrkan. Utom ärkebiskop Eidem talade representanter för Finlands, Danmarks och Norges kyrkor, varom läses närmare på sid. 14. Bilden visar biskop Lehtonen i predikstolen i Storkyrkan.